

SÜS BİTKİLERİ ÇALIŞTAYI GRUP RAPORLARI

Süs Bitkileri Yetiştiriciliği

Moderatör: Prof. Dr. Fisun ÇELİKEL

Kararlar

1. Çevre düzenlemelerinde tercih edilen büyük - boylu bitki talebi büyük oranda ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Üreticilerin arazilerinin kiralık olması, uzun vadeli üretimler için engel oluşturmaktadır. İthalatın azaltılması amacıyla, süs Bitkilerinde ihtiyaç duyulan üretim alanlarının artırılması için nitelikli kamu arazilerinin kiralamasında sektöre öncelik verilmesi. Yine aynı amaçla, büyükşehir sınırları içerisinde kalan mera arazilerinin kullanılması ve bu arazilerin uzun vadeli olarak kiralama yöntemi ile sektöre kazandırılması
2. Yeni Organize Tarım bölgelerinin kurularak sektörde kümelenme çalışmalarının programlı bir şekilde sektörle işbirliği içinde yürütülmesi.
3. Süs bitkileri üretiminde kimyasal ilaç ve gübre kullanımının kontrol altına alınması ve azaltılması, gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılarak denetim mekanizmasının işletilmesi, bu konuda üreticilerin eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi, iyi tarım uygulamalarında süs bitkilerine verilen desteğin, süs bitkileri üretiminde çevre kirliliği ve entansif tarım dikkate alınarak artırılması
4. Ülkemiz florasında istilacı olabilecek yabancı türlerin ithalatının önlenmesi
5. Sektörün sorunlarına daha etkin çözümlerin bulunması amacıyla sektörde faaliyet gösteren üreticilerin tamamının kayıt altına alınması
6. Süs bitkileri ithalatının azaltılmasına yönelik olarak doğal türlerin kültüre alınması, yetiştirme ve çoğaltma tekniklerinin saptanarak uygulamaya geçirilmesi. Bu konuda sektörün, üniversite ve araştırma kuruluşları ile işbirliği yapması
7. Süs bitkilerinde üniversiteler ve araştırma enstitülerinin öncülüğünde başlatılmış olan ıslah çalışmalarının geliştirilmesi, yurtdışında olduğu gibi ülkemizde de ıslah çalışmalarında giderek sektörün ağırlık kazanması.
8. Belediyelerin çevre düzenlemelerinde kullandığı süs bitkilerde, ithal bitki yerine, SÜSBİR üyeleri tarafından üretilmiş olan türlerin iç pazardan temin edilmesi ve yerli üretimin desteklenmesi
9. Peyzaj düzenlemelerinde kullanılan bitki listelerinde yerli türlere ağırlık verilmesi, bu konularda üreticilerle tasarımcılar arasında işbirliğinin geliştirilmesi; bu amaçla tanıtım, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması, bu konuya SÜSBİR'in ve diğer birliklerin öncülük etmesi
10. Sektörün ihtiyaç duyduğu yetişmiş eleman ihtiyacının sağlanmasına yönelik eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi, eğitim ve AR-GE çalışmaları konusunda sektörün üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile işbirliği yapması
11. Üretim planlamalarının bölge ve ekolojiler dikkate alınarak sözleşmeli üretim çerçevesinde yapılması, üreticilerin farklı ürünler üzerinde yoğunlaşarak uzmanlaşma yoluna gidilmesi.
12. Üreticilerin ihtiyaç duyduğu kaliteli üretim (çoğaltma) materyalinin temini amacıyla anaçlık üretim tesislerinin kurulması, bu konuda dışa bağımlılığın giderilmesi

13. Soğanlı kesme çiçek üretiminde kullanılan çiçek soğanları büyük oranda ithal edilmektedir. Çiçek soğanı ithalatının önlenmesi için, çiçek soğanlarını çiçeklenmeye hazır hale getiren sıcaklık (preparasyon) uygulamalarının geliştirilmesi ve uygulanması.
14. Üretimde adına (ismine) doğru çeşitlerin yetiştirilmesinin sağlanması
15. Kesme çiçeklerde yüksek oranlarda gerçekleşen hasat sonrası kayıpların azaltılması amacıyla ihracata yönelik üretimde olduğu gibi soğuk zincirin kurulması ve uygulanması, paketleme tesislerinin iyileştirilmesi, büyük tüketim merkezlerinde toptancıların ve soğuk hava depolarının kurulması, çiçeklerin soğutmalı araçlarla taşınması, pazarlama konusunda çiçek kooperatiflerin üreticilere verdiği hizmetlerin geliştirilmesi.
16. Ülkemizde süs bitkileri ve kesme çiçek tüketiminin artırılmasına yönelik tanıtım, promosyon vb çalışmaların yapılması, yurtdışında olduğu gibi ülkemizde de çiçek buketlerinin süper marketlerde uygun bir şekilde ve ekonomik fiyatta tüketicilere sunulması.
17. Süs bitkileri ve kesme çiçek ihracatında taşıma maliyetinin düşürülmesi için, ürün kalitesinin daha uzun süre korunabildiği (konteyner sisteminde sağlanabilen kontrollü koşullar nedeniyle), aynı zamanda en ekonomik taşıma yöntemi olan deniz yolu taşımacılığın, yurtdışında olduğu gibi ülkemizde de geliştirilmesine yönelik araştırma çalışmalarının yapılması.
18. Seralarda ısıtma giderlerinin azaltılması amacıyla jeotermal, güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının süs bitkileri üretiminde kullanılması, bu amaçla OTB yer seçiminde bu bölgelere öncelik verilmesi.

Süs Bitkileri Pazarlama ve Destekleme Politikaları

Moderatör: Prof. Dr. Ercan ÖZZAMBAK

Kararlar

1. Süs Bitkileri Üretim ve Pazarlama Yönetmeliğine Bakanlık, taşra teşkilatı ve SÜSBİR aracılığı ile işlerlik kazandırılması, etkin yürütülmesi çalışmaları yapılacaktır.
2. Üretimin yoğun olduğu yerlerde kontrolör hizmetlerinin ve sayısının artırılması gerekmektedir.
3. Alan kontrolleri için SÜSBİR tarafından özel tohumluk kontrolörleri için yetki talep edilmesi
4. Kayıt altına alınmış süs bitkileri sektörü için pazarlama aşamasında KDV'nin %8 olarak uygulanması için çalışma başlatılması için ilgili taraflar çalışacaktır.
5. Farkındalık yaratılması amacıyla kamu spotu hazırlanması, pazarlamaya olumlu etki yapacaktır.
6. SÜSBİR tarafından etkili bir mezat sisteminin kurulması çalışmalarının başlatılması
7. IPARD kapsamındaki destekler konusunda farkındalık yaratılması, kırsal kalkınma desteklerinin sektöre duyurulması için çalışma yapılması.
8. İyi tarım uygulamaları desteğinin 2016 yılı için geliştirilmesi. Bu kapsamda desteğin kullanılması için gerekli olan ruhsatlı ilaçlar konusunda enstitülerden yardım alınması.
9. Bakanlığın tarımsal desteklerinde SÜSBİR üyeliği şartı aransın ve Bakanlık kriterleri ile birlikte TÜİK rakamları üzerinden destekleme modeli geliştirilsin.
10. Verilen desteklerin il bazında veya bölgesel bazlı olarak kurgulanmasını talep edilmiştir.

11. İç pazarda kamu spotları ve tanıtım faaliyetleri, dış pazar için ise markalaşma, Pazar araştırması yapılsın ve Ekonomi Bakanlığında destek alınması için çalışmalara başlanacaktır.
12. Üretim çeşitliliğinin artırılması konusunda SÜSBİR tarafında proje yapılarak üretim portföyünün tamamlanması, kalite standartları, katalog hazırlanması ve iç pazarda bunların kullanılması yaygınlaştırılacaktır.
13. Peyzaj **tasarım** projelerinin ülkemiz florasına uygun olarak çizilmesi için **peyzaj mimarları odası** ilgili odalarla birlikte çalışma başlatılacaktır.
14. Süs bitkileri tarımının yoğun olarak yapıldığı illerde taşra teşkilatında süs bitkileri birimlerinin kurulması önerilmiştir.
15. Pazarlama kanallarında belediyelere alternatif satış alanları oluşturulması için girişimler yapılacaktır.
16. Dahilde işleme rejimi kapsamında süs bitkileri ithalatının yapılabilmesi için çalışmalara başlatılacaktır.
17. Dış fuarlara katılım konusunda Ekonomi Bakanlığında destek alınması
18. **Ürün çeşitliliği ve lojistik**

Süs Bitkilerinin Kayıt Altına Alınması ve İzlenebilirlik Çalışma Grubu

Moderatör: Prof. Dr. Zerrin SÖĞÜT

Bu grupta öğretim üyeleri, Tarım Bakanlığı çalışanları, TÜİK temsilcisi, Süs-Bir temsilcileri ile üreticiler süs bitkilerini kayıt altına alınması ve izlenebilirliği konusunda aşağıdaki kararların oluşmasına katkı sağlamışlardır.

(İsimler girebilir)

Bu kararlarda mevcut durum ve çözüm önerileri ilgili kurum ve kuruluşlar da verilerek belirtilmeye çalışılmıştır.

1. **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı İl Müdürlüklerinde Süs Bitkileri Şube Müdürlüklerinin kurulması:** Özellikle ülkemizdeki süs bitkileri üretim alanlarının önemli bir kısmını bulunduran illerde (İzmir, Antalya, Yalova, İstanbul, Bursa, Sakarya, Adana, Mersin vb) bu şube müdürlüklerinin ivedilikle kurulması, en az 8-10 personelle çalışmaya başlaması gerekmektedir. Bu şube elemanlarının tercihen üniversitelerin konu ile yakından ilgili bölüm (Peyzaj Mimarlığı ve Bahçe Bitkileri) mezunlarından oluşan yerinde (üretim alanı, üretim miktarı, cins, tür ve çeşitler vb.) değerlendirme yapabilecek nitelikte olmaları önem taşımaktadır. Bu şube müdürlüklerin koordinasyonu, Bakanlık bünyesinde kurulacak **Süs Bitkileri Daire Başkanlığı** tarafından sağlanabilir.

2. **Süs bitkileri sektöründe doğru verilerin toplanmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması:** Sektördeki üretici sayısı, üretim alanları, üretim miktarları ve üretilen süs bitkilerinin cins, tür ve çeşitlerinin bir veri tabanında toplanması sektörle ilgili projeksiyonların yapılabilmesi açısından önem kazanmaktadır. Bu verilerin doğru toplanmasını sağlayacak esasta **Süs Bitkileri Şube Müdürlükleridir**. Bu şube müdürlüklerinin üreticiyle ilgili doğru bilgileri toplayabilecek ve devamında izleyebilecek bilişim teknolojileri ile de desteklenmesi önemlidir. Bu sistemle yanlış veri kaydının (örn: Konya’da peyzaj tasarımlarında kullanım amacıyla yetiştirilen lalenin kesme çiçek olarak verilere girmesi gibi) önüne geçilmesi olasıdır.
3. **Ziraat Fakültelerinde Süs Bitkileri Bölümlerinin kurulması:** Türkiye’nin süs bitkileri açısından doğal kaynak zenginliği ve üretim potansiyeli dikkate alındığında bu kaynakları değerlendirecek ve bu potansiyeli harekete geçirecek bir bilgi birikimine gereksinim duyulduğu açıktır. Bu konudaki bilgi birikiminin Türkiye genelinde yaygınlaşması ancak bu konuda eğitim almış **meslek mensupları** ile olasıdır. Ağaçlardan çalılara, çok farklı nitelikte otsu bitkilere kadar çeşitlilik gösteren dış mekân, iç mekân ve kesme çiçek olarak değerlendirilebilen süs bitkilerini temel alan 4 yıllık eğitim sürecinden geçen dinamik gençlere sektörde ihtiyaç vardır. Ayrıca süs bitkileri bölümlerinde eğitim-öğretim dışında yapılacak araştırmalar sektörün gelişimine büyük katkı sağlayacaktır. Bu yapılanmanın ticari anlamda süs bitkileri yetiştiriciliğinin yoğun yapıldığı illerdeki üniversiteler bünyesinde olması eğitim ve öğretimin kalitesini arttıracak ve sektörde cesaretli adımlar atılmasında ivme kazandıracaktır.
4. **Üreticilerin kayıt altına alınması için teşvik edilmesi:** Üreticilerin kayıt altına alınmasında kolaylaştırıcı etki sağlayacak desteklerin (eğitim, üretim girdileri vb) verilmesi.
5. **Tarım Bilgi Sistemine Entegrasyon:** Süs bitkileri sektöründe bitki pasaportu kayıt sisteminin yanı sıra Tarım Bilgi Sistemi (TBS) sistemiyle entegre olacak yeni bir süs bitkileri kayıt ve takip sisteminin kurulmasının sağlanması üretimden satış aşamasına kadar ürünlerin izlenmesi için gereklidir.
6. **Kurumsallaşma teşviki:** Kurumsallaşma üretici birliği, üretici kooperatifleri gibi oluşumların teşvik edilmesi büyük üretici kadar küçük aile işletmeleri için de verim ve kalitenin artması açısından önem taşımaktadır. Küçük işletmelerin ürünlerini pazarlaması ve üretimde kayıt dışılığın önüne geçilebilmesi de böyle bir yapılanma ile sağlanabilir.
7. **Kurumlarda Süs Bitkileri konusundaki işleyiş yöntemlerinin geliştirilmesi:** Süs bitkileri ile ilgili çok farklı kurumlar bulunmaktadır. Süs bitkileri ithalat ve ihracat aşamalarında bürokratik işlemlerin kolaylaştırılması ve hızlandırılmasında, teknik alt yapıyla birlikte işleyiş düzeninin geliştirilmesi gereklidir.
8. **Kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi:** Süs bitkileri ile ilgili verilerin tek elde toplanmasını sağlayacak tüm kurumların (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TÜİK, Gümrük Müsteşarlığı vb) birbiri ile iletişim içerisinde olması için teknik alt yapının oluşturulması ve etkinleştirilmesi ilgili plan, program ve koordinasyon için gerekmektedir. Bu kurumların Süs-Bir ile ilişkilerinin de geliştirilmesinde ciddi altyapı organizasyonu gereklidir.
9. **Yasal düzenlemelerdeki sorunların giderilmesi ve Yasal boşlukların doldurulması:** Küçük aile işletmeleri başta olmak üzere tüm işletmelerde veri kaçışlarının önüne geçilebilmesi için ilgili yasal düzenlemelerde gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Örneğin üreticilerinin Birliğe üye olmasını engelleyen cironun %0,3’ü oranında beyan edilen Birlik aidatı yerine daha uygun bir

düzenleme yapılması. Yeni çıkan süs bitkileri üretim ve pazarlama yönetmeliği **uygulama talimatının yayımlanması** gibi aciliyet taşıyan düzenlemelere öncelik verilmelidir.

Doğal Çiçek Soğanları Çalışma Grubu

Moderatör: Prof. Dr. Hayri DUMAN

Kararlar

1. Ön depolarda yaşanan aksaklıklar:
  - a) Soğanlar depoda uzun süre kaldığı için soğanlarda zarar meydana gelmekte
  - b) Depoların tartı, kasa gibi donanımların bulunmaması

Ön depolarla ilgili iyileştirmelerin yapılması
2. Orman Bakanlığı ile Tarım Bakanlığı arasında söküm takvimleri arasındaki uyumsuzluk.
(Bu konuda çalışmaların yapılarak uyumsuzluğun giderilmesi)
3. Doğal çiçek soğanları ile ilgili düzenlenen evraklar için alınan ücretlerin yüksekliği
(Ücretlerin düşürülmesi konusunun bakanlığımız tarafından değerlendirilmesi)
4. Yönetmeliğin sözleşmeli üretim ile ilgili maddesinin değiştirilerek sözleşmenin hasat döneminde de yapılabilmesine imkan sağlanması
5. Acarlar Longozunda *Leucojum aestivum* yaprağının toplanmaması talep edilmiş olup; konunun teknik komite toplantısında ele alınması
6. *Leucojum aestivum* ve *Cyclamen hederefolium* doğal kotalarının açılmasının gerekliliği belirtildi,

Doğal alanlarda popülasyon tespitinin yapılmasını müteakip kotaların değerlendirilmesi

7. Yönetmeliğin kontenjan dağılımı ile ilgili maddesinin yeniden düzenlenmesi talep edildi, aşağıda sunulan puanlama metodu önerildi

A	İhracat ve Pazarlama durumu	30 puan
	Euro olarak parasal değeri	10 puan
	İhraç edilen miktar	10 puan
	Birim soğan değeri	10 puan
B	Üretim Puanı	40 puan
	Üretim alanı	10 puan
	Ekim miktarı	20 puan
	Üretilen soğan tür sayısı (II. sütun)	10 puan
C	Kontenjan oranı	20 puan
	Kontenjan oranları	10 puan
	Kontenjan kullanım oranı	10 puan
D	Değerlendirme puanı	10 puan

8. Kontenjan hesaplamalarında son iki yıla ait verilerin kullanılması.
9. Üretim kontenjanı belirlenen türlerde üretimi olmayan firmalara üretim kontenjanı verilmemesi.
10. Bakanlık tarafından yapılan projeye doğal çiçek soğanları sektörünün paydaşlarının katılım sağlaması ve DÇS derneğinin katılım sağlaması.
11. Kontenjan hesaplamalarında firmalara ayrıntılı bilgi verilmesi